

Tredje søndag efter fasten 2024

Salmer: 747, 447, 674 – vv.1-2/266, 336, 634

2 Mos, 7-10, 30-32, Åb 2, 1-7, Joh 8, 42-51

I dag har vi døbt en lille dreng, han har i dåben fået Gud til far og Jesus til bror. Dermed har han fået del i Sandheden med stort S, han har fået et pejlemærke i livet, et fyrtårn, han kan orientere sig imod, når løgnens fader, som vi forsager, hver gang vi døber, og hver gang vi siger trosbekendelsen, er på spil. Og det er han i disse tider, hvor så mange parter strides overalt, og hvor informationsstrømmen flyder så hastigt afsted, at det kan være ganske vanskeligt at kende forskel på sandt og falsk, op og ned. Det skal vi imidlertid forsøge i dag, hvor der netop tales så karskt og barskt om sandhed og løgn.

Jesus er ikke venlig overfor de jøder, som beskylder ham for at være en samaritaner og besat af en dæmon. Det vil sige, at der i denne strid er et spørgsmål om

etnicitet, og når det fylder så meget, er det fordi jøderne hævder at have Gud til fader alene i kraft af deres herkomst, altså deres etnicitet, ved at de nedstammer fra Abraham. Og Gud indgik som bekendt en pagt netop med ham. Samaritanerne var forhadte, fordi de var overbeviste om, at de var de mere oprindelige end andre jøder. Så kunne man få udråbt Jesus til både at være samaritaner og i ledtog med den onde selv, ville man hurtigt kunne få ham fejet af banen.

Så let går det ikke. Jesus hverken trækker sig eller forsøger at indlede en dialog, nej, han siger, at når jøderne ikke tror på, at han er udgået fra den Gud, de ellers påstår at tilbede, så har de djævelen til fader. Det er voldsomme ord, som vi kan have det ganske vanskeligt med, ikke mindst fordi vi lever i en tid, hvor vi har set, hvad jødehad kan forårsage af rædsler, vi ved også, at kristne igennem tiden har set jøderne som fjender, fordi man mente, at det var dem, der slog Jesus ihjel. I dag er det nogle andre, der hader jøderne, konflikten i Israel

har for længe siden vundet indpas på vore breddegrader, vi skal helt tilbage til 1985, da Northwest Orient Airlines, synagogen og det tilknyttede plejehjem, Meyers Minde, blev udsat for bombeterror. Så jo, jødehad er der masser af, og der kommer bestemt ikke mindre, men er det dét, der er tale om her?

Nej, for når Jesus langer ud efter jøderne, er det fordi de nægter at se den Gud, de hævder at tilbede, selv om han står lige foran dem og er den samme, der engang kaldte dem stivnakkede. De har jo deres guldkalv i form af skrifterne, deres guddommelige love, deres profetier, deres præsteskab, og så behøver de faktisk ikke Gud, for de har indrettet sig ganske godt i verden og har ikke behov for at blive udfordret. Men det bliver de altså, det bliver vi alle, hver og én med denne tale. For nu at vende tilbage til dåben, så er den et billede på, hvorledes Gud henvender sig til os personligt som de særegne personligheder, vi hver især er, og det tror jeg, er en væsentlig pointe og ganske forfriskende i en tid, hvor

det store fællesskab dyrkes som vor tids guldkalv.

Derfor er jeg heller ikke i tvivl om, at det voldsomme, verbale angreb på jøderne gælder alle, der er parate til at pukke på deres overhøjhed over andre både med og uden Gud, fordi denne følelse har det med at skubbe Gud væk, og den kan være både moraliserende og brutal. Hvis vi begynder med det moraliserende, så tænk bare over, hvor mange gange om dagen vi hører, hvad f.eks. vore ledende politikere mener er det moralsk rette at gøre for alle os andre på alle livets områder, det kan handle om alt mellem himmel og jord, f.eks. i sin tid coronareglerne, nu organdonation, en såkaldt værdig død, hvordan familierne bør indrette sig, milliardærers moralske pligter, affaldssortering, klimavenligt byggeri, Gaza og Israel, Rusland og Ukraine, og meget, meget mere, hvor der konstant kræves stillingtagen, og tænk så over, hvor mange kræfter vi bruger på at forsøge at tyde signalerne, fordi vi så gerne vil gøre det gode og det rigtige netop for fællesskabet. At ville gøre det gode og det rigtige er der på sin vis ikke noget i vejen med, men

det rummer også den fare, at vi gør det, bare fordi vi gerne vil være med i flokken; i flokken bliver det ofte selve dét at være med, dét at høre til i den, der er det vigtige, og det kan føre til brutalitet, som f.eks. nutidens jødehad er et eksempel på. Og i sådan en flokmentalitet er Gud og hans sandhed aldrig en velkommen gæst. For Sandhedens Gud er som sagt en personlig Gud, ikke flokkens gud. Det er dét, Jesus slår fast overfor jøderne her. Gud er Sandheden om mennesket, og den sandhed er ikke altid så flatterende, som vi kunne ønske os, det er der et optrin forud for denne samtale, der har vist.

Her har nogle af jødernes skriftkloge nemlig – helt efter moseloven - villet stene en kvinde, der var grebet på fersk gerning i at være sin mand utro, og de udæsker Jesus for hans holdning til sagen, fordi de håber, at han vil sige noget, de kan hænge ham op på. Det er flokken, der er det centrale for dem, og denne flok vil af med både kvinden og Jesus, der forstyrrer deres fællesskab og det moralkodeks, som de har lært at elske. Jesus siger

imidlertid, at den af dem, »*der er uden synd*« kan kaste den første sten. Tænk, der blev ikke kastet én eneste sten den dag, heller ikke af ham, der var uden synd. Og dog fik også kvinden at vide, at nok var hun ikke fordømt, men når hun gik bort derfra, skulle hun ikke mere synde. Det er et eksempel på, hvordan Jesus kaster et sandhedens lys over os alle, så vi forstår, hvem han er, og hvad der gemmer sig i os. Og det får os til at reagere på ham enten med vrede eller glæde. For det er ikke rart at blive mindet om, at man ikke selv altid er så god, som man selv mener at være, ja, at man faktisk kan komme til at gøre det onde, bedst som man tror, man gør det rette. De skriftkloge mente at gøre det gode og det rette, men de blev pinligt bevidste om, at de ikke havde ret til at eksekvere dommen, derfor blev de vrede, mens kvinden – tror jeg - blev glad, selv om også hun blev belært. For hun forstod, at det var kærligheden, der både frelste og belærte hende, og hun fik dermed muligheden for at rette op på sit liv.

Sådan er det for os alle: Vi kommer her i det store fællesskab, som menigheden udgør, men vi får at vide, at netop fordi Jesus Kristus er en personlig Gud, er det dig og mig, han elsker, dig og mig, han ville gå gennem kors og død for, dig og mig, hvis sandhed han ville være. Sådan er vort pejlemærke, vort fyrtårn, vor borg mod enhver flokleder, der vil have os til at forsage ham eller tro, at han er noget andet end vor frelser. Så Jesus skal vi holde fast i, for kun ved ham kan vi sejre over død og djævel og lade alt det gode, d.v.s. den uforbeholdne kærlighed og tilgivelse, vi selv fik skænket i dåben blive vor næste til del så Guds rige må blomstre iblandt os.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.
Amen